

Pastvina se smilkovými trávniky v severní části přírodní památky Kounické louky.
Foto Přemysl Tájek.

Elodes elongata, brouček vlhkých lokalit se vyskytuje i v České republice

Michal Ouda, Plasy

CHKO Slavkovský les patří z přírodovědného hlediska k zajímavějším oblastem západních Čech. Svým geografickým положением a uspořádáním je součástí částečně českého mezofytika a částečně českého oreofytika. Tedy oblastí s chladnějším a vlhčím klimatem. To z hlediska entomologického, v porovnání s teplejšími oblastmi Čech (termofytikum), předurčuje lokalitu kvantitativně i kvalitativně k chudší fauně brouků. Přesto různými průzkumy provedenými v posledních letech, byli v této oblasti nalezeni brouci, kteří jsou v rámci České republiky vzácní, ojedinělí až jedineční.

V této souvislosti je třeba výše uvedené kategorie brát relativně. Například podle současně platného seznamu ohrožených druhů bezobratlých České republiky, se na území CHKO Slavkovský les vyskytuje relativně hojně mandelinka, kriticky ohrožený dřepčík *Neocrepidodera nigritula*. Tento druh je velmi vzácný na Slovensku, na Moravě i v Čechách, ale Slavkovský les je podle současných poznatků svým biotopovým charakterem prostředím

velmi vyhovujícím tomuto rašelinnému druhu, který zde má své pomyslné centrum výskytu v rámci celého bývalého Československa. Jiným z významnějších bioindikacních druhů nalezených ve Slavkovském lese je kravec *Trachys compressus*, o němž bylo již pojednáno v jiném díle časopisu Arnika (Jaška 2015). Tento druh je vázán na rostlinu čertkus luční (*Succisa pratensis*), která je zároveň živnou rostlinou evropsky chráněného druhu motýla hnědáka chrastavcového (*Euphydryas aurinia*), také významného představitel entomofauny Slavkovského lesa.

Jednou z lokalit, kde tento vzácný motýl přežívá, je i přírodní památka Kounické louky, umístěná na západním okraji CHKO Slavkovský les. Ta z ochránářského hlediska představuje relativně ideální biotop s dobře navrženým způsobem údržby (ruční i strojové kosení v různých termínech a s ponecháváním části ploch nekosených, pastva skotu). Území tak pokrývá pestrá mozaika biotopů, jež je základním předpokladem pro zachování

▲ *Elodes elongata*. Foto Zbyněk Kejval.

▶ Dřepčík *Neocrepidodera nigritula*. Foto Lech Borowiec.

přírodní přirozenosti a hojnosti. Je mozaikou extenzivních smilkových pastvin, vlhkých bezkolencových a pcháčovských luk, tužebníkových lad, doplněných vtroušenými keřovými vrbinami, skupinkami smrků a solitérními jehlícnami i protékajícím potokem. Celá lokalita je lemována ochranným pásmem smrkového a březového lesa, místně s popadáným a ponechaným dřevem v různém stupni rozkladu.

Průzkumem v roce 2018 byl kromě několika dalších zajímavějších druhů na této lokalitě objeven brouček z čeledi hydrofilních brouků Scirtidae (mokřadníkovití). Jedná se o druh *Elodes elongata*. Brouci z čeledi Scirtidae jsou charakterističtí svým vývojem ve vodním prostředí a to v tekoucích i stojatých vodách, kde se jako saprofágové živí detritem (tedy neživou organickou hmotou). Kuklení většinou probíhá již na souši a dospělí jedinci nalezují na jaře a v létě na vegetaci poblíž místa svého vývoje. Přezimují v hrabance a rostlinných zbytcích v okolí svých larválních stádií. Na Kounických loukách byl brouk sesmýkán z vegetace bahňitého mokřadu v pastvině části lokality. O konkrétní bionomii tohoto druhu není zatím více známo. Podle katalogu vodních brouků (Boukal et al. 2007) není druh v České republice recentně znám. Jeho nález na lokalitě je tudíž potvrzením výskytu druhu v České republice (Ouda 2019). Na doplnění je třeba uvést, že celá čeleď Scirtidae

z faunistického hlediska není dostatečně prozkoumána. V podmínkách České republiky je jako méně sběratelsky populární čeleď více opomíjená. Lze předpokládat, že druh bude při intenzivnějším průzkumu s konkrétním zaměřením na průkaznost určení těchto brouků objeven na dalších lokalitách v České republice (Ouda 2019), vzhledem k jeho širokému rozšíření v Evropě od Španělska a Britských ostrovů až po Ukrajinu.

Na závěr je třeba podotknout, pokud má tento brouček na Kounických loukách přežít, je nutné na lokalitě udržet mokřadní stanoviště s otevřenou vodní hladinou. Ale to je závislé nejen na dodržování podmínek managementu přírodní památky, ale dnes hlavně na udržení vodního režimu biotopu, což už plně v rukách místních ochránců přírody není a souvisí spíše s celkovým vývojem koloběhu vody na Zemi. ■

Použitá literatura:

- Boukal D. S., Boukal M., Fikáček M., Hájek J., Klečka J., Skalický S., Štátný J. et Trávníček D. (2007): Katalog vodních brouků České republiky (Coleoptera: Sphaeriusidae, Gyrrinidae, Haliplidae, Noteridae, Hydrobiidae, Dytiscidae, Helophoridae, Georissidae, Hydrochidae, Spercheidae, Hyrophilidae, Hydraenidae, Scirtidae, Elmidae, Dryopidae, Limnichidae, Heteroceridae, Psephenidae). Klapalekiana, 43 (Suppl.): 1–89.
- Jaška P. (2015): Čertkusový krásek – nový významný živočich pro CHKO Slavkovský les. – Arnika 2015/2: 22–25.
- Ouda M. (2019): Fauna brouků (Coleoptera) přírodní památky Kounické louky. – Západočeské entomologické listy, 10: 44–57, 23-6-2019.